

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಅಷ್ಟಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಸೀತಾನಸೂಯಾಸಂವಾದೋಽನಸೂಯಯಾ ಸೀತಾಯೈ ಪ್ರೇಮೋಪಹಾರಸ್ಯ
ದಾನಮನಸೂಯಯಾ ಪೃಷ್ಟಯಾ ಸೀತಯಾ ತಾಂ ಪ್ರತಿ
ಸ್ವೀಯಸ್ವಯಂವರವೃತ್ತಾಂತಸ್ಯ ವರ್ಣನಂ

ಸಾ ತ್ವೇವಮುಕ್ತಾ ವೈದೇಹೀ ತ್ವನಸೂಯಾನಸೂಯಯಾ |
ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ವಚೋ ಮಂದಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ || 2.118.1 ||

ನೈತದಾಶ್ಚರ್ಯಮಾರ್ಯಾಯಾಂ ಯನ್ಮಾಂ ತ್ವಮನುಭಾಷಸೇ |
ವಿದಿತಂ ತು ಮಮಾಪ್ಯೇತದ್ ಯಥಾ ನಾರ್ಯಾಃ ಪತಿರ್ಗುರುಃ || 2.118.2 ||

ಯದ್ಯಪ್ಯೇಷ ಭವೇದ್ ಭರ್ತಾ ಅನಾರ್ಯೋ ವೃತ್ತಿವರ್ಜಿತಃ |
ಅದ್ವೈಧಮತ್ರ ವರ್ತವ್ಯಂ ತಥಾಪ್ಯೇಷ ಮಯಾ ಭವೇತ್ || 2.118.3 ||

ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೋ ಗುಣಶ್ಲಾಘ್ಯಃ ಸಾನುಕ್ರೋಶೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ಸ್ಥಿರಾನುರಾಗೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮಾತೃವತ್ಪಿತೃವತ್ಪ್ರಿಯಃ || 2.118.4 ||

ಯಾಂ ವೃತ್ತಿಂ ವರ್ತತೇ ರಾಮಃ ಕೌಸಲ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾಬಲಃ |
ತಾಮೇವ ನೃಪನಾರೀಣಾಮನ್ಯಾಸಾಮಪಿ ವರ್ತತೇ || 2.118.5 ||

ಸಕೃದ್ ದೃಷ್ಟಾಸ್ವಪಿ ಸ್ತ್ರೀಷು ನೃಪೇಣ ನೃಪವತ್ಸಲಃ |
ಮಾತೃವದ್ ವರ್ತತೇ ವೀರೋ ಮಾನಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಧರ್ಮವಿತ್ || 2.118.6 ||

ಆಗಚ್ಛಂತ್ಯಾಶ್ಚ ವಿಜನಂ ವನಮೇವಂ ಭಯಾವಹಂ |
ಸಮಾಹಿತಂ ಹಿ ಮೇ ಶ್ವಶ್ವಾ ಹೃದಯೇ ಯತ್ ಸ್ಥಿರಂ ಮಮ || 2.118.7 ||

ಪಾಣಿಪ್ರದಾನಕಾಲೇ ಚ ಯತ್ ಪುರಾ ತ್ವಗ್ನಿಸನ್ನಿಧೌ |
ಅನುಶಿಷ್ಟಂ ಜನನ್ಯಾ ಮೇ ವಾಕ್ಯಂ ತದಪಿ ಮೇ ಧೃತಂ || 2.118.8 ||

ನ ವಿಸ್ಮೃತಂ ತು ಮೇ ಸರ್ವಂ ವಾಕ್ಯೈಃ ಸ್ವೈರ್ಧರ್ಮಚಾರಿಣಿ |
ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಣಾನ್ನಾರ್ಯಾಸ್ತಪೋ ನಾನ್ಯದ್ ವಿಧೀಯತೇ || 2.118.9 ||

ಸಾವಿತ್ರೀ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಸ್ವರ್ಗೇ ಮಹೀಯತೇ |
ತಥಾವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಯಾತಾ ತ್ವಂ ಪತಿಶುಶ್ರೂಷಯಾ ದಿವಂ || 2.118.10 ||

ವರಿಷ್ಠಾ ಸರ್ವನಾರೀಣಾಮೇಷಾ ಚ ದಿವಿ ದೇವತಾ |
ರೋಹಿಣೀ ನ ವಿನಾ ಚಂದ್ರಂ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 2.118.11 ||

ಏವಂವಿಧಾಶ್ಚ ಪ್ರವರಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಭರ್ತೃದೃಢವ್ರತಾಃ |
ದೇವಲೋಕೇ ಮಹೀಯಂತೇ ಪುಣ್ಯೇನ ಸ್ವೇನ ಕರ್ಮಣಾ || 2.118.12 ||

ತತೋಽನಸೂಯಾ ಸಂಹೃಷ್ಟಾ ಶ್ರುತ್ವೋಕ್ತಂ ಸೀತಯಾ ವಚಃ |
ಶಿರಸಾಽಘ್ರಾಯ ಚೋವಾಚ ಮೈಥಿಲೀಂ ಹರ್ಷಯಂತ್ಯುತ || 2.118.13 ||

ನಿಯಮೈರ್ವಿವಿಧೈರಾಪ್ತಂ ತಪೋ ಹಿ ಮಹದಸ್ತಿ ಮೇ |
ತತ್ ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ಬಲಂ ಸೀತೇ ಛಂದಯೇ ತ್ವಾಂ ಶುಚಿವ್ರತೇ || 2.118.14 ||

ಉಪಪನ್ನಂ ಚ ಯುಕ್ತಂ ಚ ವಚನಂ ತವ ಮೈಥಿಲಿ |
ಪ್ರೀತಾ ಚಾಸ್ಮ್ಯುಚಿತಾಂ ಸೀತೇ ಕರವಾಣಿ ಪ್ರಿಯಂ ಚ ಕಿಂ || 2.118.15 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ಮಿತಾ ಮಂದವಿಸ್ಮಯಾ |
ಕೃತಮಿತ್ಯಬ್ರವೀತ್ ಸೀತಾ ತಪೋಬಲಸಮನ್ವಿತಾಂ || 2.118.16 ||

ಸಾ ತ್ವೇವಮುಕ್ತಾ ಧರ್ಮಜ್ಞಾ ತಯಾ ಪ್ರೀತತರಾಭವತ್ |
ಸಫಲಂ ಚ ಪ್ರಹರ್ಷಂ ತೇ ಹಂತ ಸೀತೇ ಕರೋಮ್ಯಹಂ || 2.118.17 ||

ಇದಂ ದಿವ್ಯಂ ವರಂ ಮಾಲ್ಯಂ ವಸ್ತ್ರಮಾಭರಣಾನಿ ಚ |
ಅಂಗರಾಗಂ ಚ ವೈದೇಹಿ ಮಹಾರ್ಹಮನುಲೇಪನಂ || 2.118.18 ||

ಮಯಾ ದತ್ತಮಿದಂ ಸೀತೇ ತವ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಶೋಭಯೇತ್ |
ಅನುರೂಪಮಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಂ ನಿತ್ಯಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 2.118.19 ||

ಅಂಗರಾಗೇಣ ದಿವ್ಯೇನ ಲಿಪ್ತಾಂಗೀ ಜನಕಾತ್ಮಜೇ |
ಶೋಭಯಿಷ್ಯಸಿ ಭರ್ತಾರಂ ಯಥಾ ಶ್ರೀರ್ವಿಷ್ಣುಮವ್ಯಯಂ || 2.118.20 ||

ಸಾ ವಸ್ತ್ರಮಂಗರಾಗಂ ಚ ಭೂಷಣಾನಿ ಸ್ರಜಸ್ತಥಾ |
ಮೈಥಿಲೀ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಪ್ರೀತಿದಾನಮನುತ್ತಮಂ || 2.118.21 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ಚ ತತ್ ಸೀತಾ ಪ್ರೀತಿದಾನಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ಶ್ಲಿಷ್ಠಾಂಜಲಿಪುಟಾ ಧೀರಾ ಸಮುಪಾಸ್ತ ತಪೋಧನಾಂ || 2.118.22 ||

ತಥಾ ಸೀತಾಮುಪಾಸೀನಾಮನಸೂಯಾ ದೃಢವ್ರತಾ |
ವಚನಂ ಪ್ರಷ್ಟುಮಾರೇಭೇ ಕಥಾಂ ಕಾಂಚಿದನುಪ್ರಿಯಾಂ || 2.118.23 ||

ಸ್ವಯಂವರೇ ಕಿಲ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ತ್ವಮನೇನ ಯಶಸ್ವಿನಾ |
ರಾಘವೇಣೇತಿ ಮೇ ಸೀತೇ ಕಥಾ ಶ್ರುತಿಮುಪಾಗತಾ || 2.118.24 ||

ತಾಂ ಕಥಾಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವಿಸ್ತರೇಣ ಚ ಮೈಥಿಲಿ |
ಯಥಾಭೂತಂ ಚ ಕಾತ್ಸರ್ಯೇನ ತನ್ಮೇ ತ್ವಂ ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 2.118.25 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ಸಾ ಸೀತಾ ತಾಪಸೀಂ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಂ |
ಶ್ರೂಯತಾಮಿತಿ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ವೈ ಕಥಯಾಮಾಸ ತಾಂ ಕಥಾಂ || 2.118.26 ||

ಮಿಥಿಲಾಧಿಪತಿರ್ವೀರೋ ಜನಕೋ ನಾಮ ಧರ್ಮವಿತ್ |
ಕ್ಷತ್ರಕರ್ಮಣ್ಯಭಿರತೋ ನ್ಯಾಯತಃ ಶಾಸ್ತಿ ಮೇದಿನೀಂ || 2.118.27 ||

ತಸ್ಯ ಲಾಂಗಲಹಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಷತಃ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂಡಲಂ |
ಅಹಂ ಕಿಲೋತ್ಥಿತಾ ಭಿತ್ತಾ ಜಗತೀಂ ನೃಪತೇಃ ಸುತಾ || 2.118.28 ||

ಸ ಮಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನರಪತಿರ್ಮುಷ್ಠಿವಿಕ್ಷೇಪತತ್ಪರಃ |
ಪಾಂಸುಗುಂಠಿತಸರ್ವಾಂಗೀಂ ವಿಸ್ಮಿತೋ ಜನಕೋಽಭವತ್ || 2.118.29 ||

ಅನಪತ್ಯೇನ ಚ ಸ್ನೇಹಾದಂಕಮಾರೋಪ್ಯ ಚ ಸ್ವಯಂ |
ಮಮೇಯಂ ತನಯೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ್ನೇಹೋ ಮಯಿ ನಿಪಾತಿತಃ || 2.118.30 ||

ಅಂತರಿಕ್ಷೇ ಚ ವಾಗುಕ್ತಾ ಪ್ರತಿಮಾಮಾನುಷೀ ಕಿಲ |
ಏವಮೇತನ್ನರಪತೇ ಧರ್ಮೇಣ ತನಯಾ ತವ || 2.118.31 ||

ತತಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪಿತಾ ಮೇ ಮಿಥಿಲಾಧಿಪಃ |
ಅವಾಪ್ತೋ ವಿಪುಲಾಮೃದ್ಧಿಂ ಮಾಮವಾಪ್ಯ ನರಾಧಿಪಃ || 2.118.32 ||

ದತ್ತಾ ಚಾಸ್ತೀಷ್ಟವದ್ದೇವೈರ್ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯೈ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣೇ |
ತಯಾ ಸಂಭಾವಿತಾ ಚಾಸ್ಮಿ ಸ್ನಿಗ್ಧಯಾ ಮಾತೃಸೌಹೃದಾತ್ || 2.118.33 ||

ಪತಿಸಂಯೋಗಸುಲಭಂ ವಯೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಮೇ ಪಿತಾ |
ಚಿಂತಾಮಭ್ಯಗಮದ್ ದೀನೋ ವಿತ್ತನಾಶಾದಿವಾಧನಃ || 2.118.34 ||

ಸದೃಶಾಚ್ಚಾಪಕೃಷ್ಣಾಚ್ಚ ಲೋಕೇ ಕನ್ಯಾಪಿತಾ ಜನಾತ್ |
ಪ್ರಧರ್ಷಣಮವಾಪ್ನೋತಿ ಶಕ್ರೇಣಾಪಿ ಸಮೋ ಭುವಿ || 2.118.35 ||

ತಾಂ ಧರ್ಷಣಾಮದೂರಸ್ಥಾಂ ಸಂದೃಶ್ಯಾತ್ಮನಿ ಪಾರ್ಥಿವಃ |
ಚಿಂತಾರ್ಣವಗತಃ ಪಾರಂ ನಾಸಸಾದಾಪ್ಲವೋ ಯಥಾ || 2.118.36 ||

ಅಯೋನಿಜಾಂ ಹಿ ಮಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛತ್ ಸ ಚಿಂತಯನ್ |
ಸದೃಶಂ ಚಾಭಿರೂಪಂ ಚ ಮಹೀಪಾಲಃ ಪತಿಂ ಮಮ || 2.118.37 ||

ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿರಿಯಂ ಜಾತಾ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ಸಂತತಂ |
ಸ್ವಯಂವರಂ ತನೂಜಾಯಾಃ ಕರಿಷ್ಯಾಮೀತಿ ಧರ್ಮತಃ || 2.118.38 ||

ಮಹಾಯಜ್ಞೇ ತದಾ ತಸ್ಯ ವರುಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |
ದತ್ತಂ ಧನುರ್ವರಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತುಣೀ ಚಾಕ್ಷಯ್ಯಸಾಯಕೌ || 2.118.39 ||

ಅಸಂಚಾಲ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯೈಶ್ಚ ಯತ್ತೇನಾಪಿ ಚ ಗೌರವಾತ್ |
ತನ್ನ ಶಕ್ತಾ ನಮಯಿತುಂ ಸ್ವಪ್ನೇಷ್ಟಪಿ ನರಾಧಿಪಾಃ || 2.118.40 ||

ತದ್ಧನುಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಮೇ ಪಿತ್ರಾ ವ್ಯಾಹೃತಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಾ |
ಸಮವಾಯೇ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಪೂರ್ವಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ || 2.118.41 ||

ಇದಂ ಚ ಧನುರುದ್ಯಮ್ಯ ಸಜ್ಯಂ ಯಃ ಕುರುತೇ ನರಃ |
ತಸ್ಯ ಮೇ ದುಹಿತಾ ಭಾರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ || 2.118.42 ||

ತಚ್ಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧನುಃಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಗೌರವಾದ್ ಗಿರಿಸನ್ನಿಭಂ |
ಅಭಿವಾದ್ಯ ನೃಪಾ ಜಗ್ಮುರಶಕ್ತಾಸ್ತಸ್ಯ ತೋಲನೇ || 2.118.43 ||

ಸುದೀರ್ಘಸ್ಯ ತು ಕಾಲಸ್ಯ ರಾಘವೋಽಯಂ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ ಸಹಿತೋ ಯಜ್ಞಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಮಾಗತಃ || 2.118.44 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ರಾಮಃ ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ |
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಮಮ ಪಿತ್ರಾ ಸುಪೂಜಿತಃ || 2.118.45 ||

ಪ್ರೋವಾಚ ಪಿತರಂ ತತ್ರ ರಾಘವೌ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ |
ಸುತೌ ದಶರಥಸ್ಯೇಮೌ ಧನುರ್ದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣೌ |
ಧನುರ್ದರ್ಶಯ ರಾಮಾಯ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ದೈವಿಕಂ || 2.118.46 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತೇನ ವಿಪ್ರೇಣ ತದ್ ಧನುಃ ಸಮುಪಾನಯತ್ |
ತದ್ ಧನುರ್ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ರಾಜಪುತ್ರಾಯ ದೈವಿಕಂ || 2.118.47 ||

ನಿಮೇಷಾಂತರಮಾತ್ರೇಣ ತದಾನಮ್ಯ ಮಹಾಬಲಃ |
ಜ್ಯಾಂ ಸಮಾರೋಪ್ಯ ಝಟಿತಿ ಪೂರಯಾಮಾಸ ವೀರ್ಯವಾನ್ || 2.118.48 ||

ತೇನಾಪೂರಯತಾ ವೇಗಾನ್ಮಧ್ಯೇ ಭಗ್ನಂ ದ್ವಿಧಾ ಧನುಃ |
ತಸ್ಯ ಶಬ್ದೋಽಭವದ್ ಭೀಮಃ ಪತಿತಸ್ಯಾಶನೇರ್ಯಥಾ || 2.118.49 ||

ತತೋಽಹಂ ತತ್ರ ರಾಮಾಯ ಪಿತ್ರಾ ಸತ್ಯಾಭಿಸಂಧಿನಾ |
ಉದ್ಯತಾ ದಾತುಮುದ್ಯಮ್ಯ ಜಲಭಾಜನಮುತ್ತಮಂ || 2.118.50 ||

ದೀಯಮಾನಾಂ ನ ತು ತದಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ರಾಘವಃ |
ಅವಿಜ್ಞಾಯ ಪಿತುಶ್ಚಂದಮಯೋಧ್ಯಾಧಿಪತೇಃ ಪ್ರಭೋಃ || 2.118.51 ||

ತತಃ ಶ್ವಶುರಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ವೃದ್ಧಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಂ |
ಮಮ ಪಿತ್ರಾ ತ್ವಹಂ ದತ್ತಾಂ ರಾಮಾಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನೇ || 2.118.52 ||

ಮಮ ಚೈವಾನುಜಾ ಸಾಧ್ವೀ ಉರ್ಮಿಲಾ ಶುಭದರ್ಶನಾ |
ಭಾರ್ಯಾರ್ಥೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯಾಪಿ ದತ್ತಾ ಪಿತ್ರಾ ಮಮ ಸ್ವಯಂ || 2.118.53 ||

ಏವಂ ದತ್ತಾಸ್ಮಿ ರಾಮಾಯ ತಥಾ ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವಯಂವರೇ |
ಅನುರಕ್ತಾಸ್ಮಿ ಧರ್ಮೇಣ ಪತಿಂ ವೀರ್ಯವತಾಂ ವರಂ || 2.118.54 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಅಷ್ಟಾದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||